

ter intueor! O quam mihi præsagit animus fore ut hic mearum erumnarum fiat finis, nam et fata et fama omnium ore celebrata hoc mihi videntur polliceri: sponsus meus in thalamum nostrum receptus nobis nitorem restituat, imo hoc duce qui armis, consilio, fide hoc sibi præcipuum sit adeptus ut quoquo vergat secum victoriam trahere videatur.

Senex. Et id quidem prudentissimus quisque præsagit et prædicat; sed quid quod jam agit sponsus tuus ut felices secum annos agas.

Italia. Hoc agit sponsus meus?

Senex. Hoc quidem: qui paranympum huc miserit qui res nostras ita componat, ut nitori, honori ac majestati tuæ restituaris.

Italia. Paranympum misit sponsus meus?

Senex. Tu quidem sponsus tuus.

Italia. Paranympum sponsus?

Senex. Sic est,

Italia. Et hoc agit?

Senex. Hoc unum inquam.

Italia. O faustum nuntium! me jam prope beasti, jam me omnium erumnarum pene oblata reddidisti! O superi! id queso, cavete ne qua nobis calamitas intercipiat! Verum, mi Senex, ade que nam paranympum sponsus miserit, nam id quam maxime scire cupio.

Senex. Gurgensem episcopum, Sacri Pontificis jam senatorem designatum.

Italia. Maxima mihi virum dignitate prædicas; qui eo amplitudinis evaserit, ut unum tantum gradum ad summam majestatem expectet, quem ut fauste ascendat, ut opto ac spero, adeo Optimo Maximo summis precibus non desinam efflagitare: sed ubi nam est?

Senex. En tibi!

Italia. Illum alloquar.

Sequitur Italiae ad reverendissimum Gurgensem oratio et exhortatio.

83 *Italia ad reverendissimum Gurgensem. Oratio et exhortatio habita Veronæ, 1512, mensis Septembris.*

Maxime, reverendissime princeps et pontifex, maximum inquam et omnibus summæ gloriæ ornamentis celebrandum munus a prudentissimo non minus quam invictissimo Imperatore Maximiliano sponso nostro audio tibi demandatum, ut tua industria ac prudentia, nostrum nobis nitorem et omnia

ornamenta hostium injuria nobis sublata restituas, nostrumque thalamum, omni squalore et situ deterso, dignum tantæ majestati habitaculum præpares ut inquam me tota Italia, omni hostium furore expulso, pacata, jure libere ac quieti fruatur. Maximum inquam munus atque amplissimum; nam quæ potest major provincia cui quam arogari quam prostatam penitus hanc regionem nulli in toto orbe virtute, fecunditate ac omnibus ornamentis conferendam erigere, imo pene extinctam excitare, et amissis omnibus ornamentis reparare? Fuere multi qui variis temporibus propria virtute amplum sibi nomen et gloria compararunt, in quibus præcipuum ac honestissimum locum obtinueris, si munus istud recte, ut spero, exolveris. Nam, cum nulla major virtus celebretur, quæ una nos Deo Immortali prope modum reddat æquales, hac autem ipsa clementia ac pietate et misericordia, nesciam an ulla major reperiri queat, qua tot populis injuria prostratis suas vires restituat, tot regnis, tot principatibus quoddam florentissimis, hostium furore dejectis, sui roboris ac nitoris formam ipse repares, tot turpiter agitatæ honestis foeminis hoc præstes ut suæ castitatis rationem habeant, tot sacris prophanatis sanctæ reddas dedicationi, ut rebus nostris omnibus contractis solidum robor restituas, ac denique nostrum totius Italiae corpus prostratum ac prope extinctum suscites. Si virtutis meritum par gloria pensatur, quæ major poterit tua gloria celebrari? Memini multos mihi sese opem contulisse variis temporibus. Camillus Gallis capitolium obsidentibus ad unum cæsis patriam Romanis restituit. Scipio ferro ac igni ab Hannibale jam sextum et decimum annum vexatum idem Romanum imperium liberavit. Posteris temporibus, Justiniano sponso nostro imperante, Gottos universæ nostræ regioni infensos Belisarius expulit: et alii, quos silentio prætereo multi multa contulere. Verum quid omnium illorum ad tuam gloriam? Illi quidem armis ac multorum cæde ad gloriam sibi aditum struxere: tu, sedendo, quieto non minus quam sagaci consilio, de pace, ac quiete 83* nostra ac omnibus nobis restituendis ornamentis ita rem tractas, ut non modo ullo cruore verum eo exsicato quem hostes effuderunt ac consolidatis vulneribus, saluberrime nobis consulas, o virum celeberrimum, ejus jam video amplitudinem et gloriam universas orbi conspiciam; ejus laudes omnes decantent viri ab imminente cæde per te servati, feminae suæ castitatis ac pudicitiae asservatorem cantu iugement! Age itaque et quam potes maxime enitere ut huc perficias, ne tanta te gloria